Werkvormen
Documentaire en Moderne Vreemde Talen

In dit document vind je drie universele werkvormen om documentaire te integreren in taalonderwijs. Ze zijn geschikt voor voortgezet onderwijs en mbo en lenen zich goed voor differentiatie.

1. Wat gebeurt erna?

Leerlingen bedenken een logisch vervolg op de documentaire en werken deze uit in de doeltaal. Zo laten ze zien dat ze de inhoud begrijpen en er creatief mee kunnen omgaan – in de doeltaal.

a. Bekijk de documentaire. Let tijdens het kijken op: hoofdpersonen en thema's, belangrijke gebeurtenissen, conflicten of problemen, de situatie aan het einde: blijft er iets open? Zijn er vragen die onbeantwoord blijven?
b. Bedenk dan een logisch of verrassend vervolg op het verhaal. Bedenk bijvoorbeeld: Wat gebeurt er met de hoofdpersoon? Verandert er iets in de omgeving? Wordt het probleem opgelost of komt er een nieuw probleem? Hoe ziet hun leven eruit over 1 of 10 jaar?
c. Werk je vervolg uit in de doeltaal. Bijvoorbeeld in één van deze vormen:
    - Schrijfvaardigheid: een kortverhaal (narratief vervolg), krantenartikel, brief of e-mail van een personage aan iemand anders, stripverhaal of mini-comic, tijdlijn met belangrijke gebeurtenissen na de documentaire.
    - Spreekvaardigheid: een nieuwsbericht (bijv. als journalist op tv of radio), getuigenis of monoloog van een personage, gesprek/rollenspel tussen twee betrokkenen (je kunt dit opnemen), interview met de hoofdpersoon. Het moet goed verstaanbaar zijn.

Notitie voor de docent: Zorg dat de leerlingen de toekomende tijd of voorwaardelijke wijs gebruiken; zorg dat leerlingen verbindingswoorden zoals daarna, vervolgens, uiteindelijk, misschien, als gevolg daarvan gebruiken; laat de leerlingen denken aan beschrijvende woorden voor emoties, gevolgen en acties aan de hand van een vocabulaire-lijst die hen vooraf is gegeven.

2. Schrijf een recensie

Leerlingen schrijven een recensie over de documentaire in de doeltaal.

Je hebt een documentaire bekeken. Nu schrijf je een recensie in de doeltaal. Stel je voor dat je schrijft voor een filmblog of schoolkrant. Schrijf eerlijk, duidelijk en overtuigend en bedenk een pakkende titel. Hieronder staat hoe je recensie moet worden opgebouwd.

- Inleiding: Wat is de titel van de documentaire? Wie heeft hem gemaakt? Waar gaat hij over (kort)? Waarom heb je deze documentaire gekeken?
- Samenvatting: Wat zie je in de documentaire? Wie is de hoofdpersoon? Wat is het hoofdthema of de boodschap?
- Jouw mening: Wat vond je goed of minder goed? Was het onderwerp interessant, aangrijpend, verrassend? Heb je iets geleerd? Was de vorm goed gekozen (beelden, geluid, tempo, structuur)? Hoe vond je het einde?
- Conclusie: Zou je deze documentaire aanraden? Waarom (niet)? Voor wie is deze documentaire geschikt?

Notitie voor de docent: Geef leerlingen een lijstje bruikbare zinnen in de doeltaal. Deze kunnen jullie van tevoren samen opstellen, of laat de leerlingen hier zelf naar zoeken in een woordenboek, hun werkboek of op het internet.

3. Creatief schrijven: RAFT (Role – Audience – Form – Topic)

Leerlingen schrijven een creatief werk waarvoor ze zelf een rol, publiek, vorm en onderwerp kiezen. Zo worden ze uitgedaagd om zich in te leven en creatief met taal aan de slag te gaan. RAFT stimuleert eigenaarschap: leerlingen maken hun leerproces persoonlijk en betekenisvol.

a. Role: Kies het perspectief van iets of iemand uit de documentaire. Bijvoorbeeld: een hoofdpersoon uit de documentaire, een betrokkene (bijv. Een getuige, expert, slachtoffer, activist), een voorwerp of plaats (bijv. een rivier, een stad, een dier).
b. Audience: Bepaal voor wie je schrijft. Bijvoorbeeld: algemeen publiek (bijv. via een blogpost of open brief), de overheid of beleidsmakers, toekomstige generaties, een vriend(in) of klasgenoot
c. Form: Kies een tekstvorm die past bij jouw rol en publiek. Bijvoorbeeld: Een brief, speech, dagboekfragment, krantenartikel, WhatsApp gesprek, gedicht of rap- songtekst.
d. Topic: Schrijf over een thema uit de documentaire.

Notitie voor de docent: Je kunt per vorm voorschrijven hoeveel woorden of zinnen er gebruikt moeten worden.